

דף נוסחאות - חוזק חומרים 1

$$\varepsilon = \frac{\Delta l}{l} = \frac{\sigma}{E}$$

$$\Delta l = \frac{Fl}{AE}$$

התארכות - חוק הוק (Hooke's Law)

התארכות $\Delta l_{[mm]}$

כח $F_{[N]}$

שטח חתך $A_{[mm^2]}$

מודול יאנג של החומר $E_{[MPa]}$

$$\varepsilon = \frac{\Delta l}{l}$$

עיבור - התארכות יחסית - מעוות (Strain)

$\Delta l_{[mm]}$ שינוי באורך החלק

$l_{[mm]}$ אורך המקורי של החלק

$$E = \frac{\sigma}{\varepsilon}$$

מודול יאנג / מודול אלסטיות (Young modulus)

(השיפוע של התחום האלסטי)

$$\sigma_y$$

מאמץ כניעה (Yield Stress)

המאמץ המקסימלי של התחום האלסטי

$$\sigma_{UTS}$$

מאמץ שבר / מאמץ קריעה (Ultimate Tensile Strength)

המאמץ המקסימלי של התחום הפלסטי

$$\sigma = \frac{F}{A}$$

מאמץ מתיחה/לחיצה (Tensile Stress)

מאמץ מתיחה/לחיצה $\sigma_{[MPa]}$

כח בכיוון ניצב לחתך $F_{[N]}$

שטח החתך $A_{[mm^2]}$

$$\tau = \frac{F}{A}$$

מאמץ גזירה (Shear Stress)

מאמץ גזירה $\tau_{[MPa]}$

כח בכיוון מקביל לחתך $F_{[N]}$

שטח החתך $A_{[mm^2]}$

$$\sigma_b = \frac{F}{d \cdot t}$$

מאמץ מעיכה (Bearing Stress)

מאמץ מעיכה (מאמץ מקומי) $\sigma_b_{[MPa]}$

כח $F_{[N]}$

קוטר הקדח $d_{[mm]}$

עובי דופן $t_{[mm]}$

$$K_t$$

מקדם ריכוז מאמצים (Stress Concentration factor)

שולפים מטבלה עבור כל מקרה ספציפי של ריכוז מאמצים

$$\sigma_{max} = \frac{F}{A} \cdot K_t$$

מאמץ מתיחה/לחיצה מקסימלי כאשר יש ריכוז מאמצים

מאמץ לחיצה/מתיחה מקסימלי בנק' ריכוז מאמצים $\sigma_{max}[MPa]$

כח $F_{[N]}$

שטח חתך $A_{[mm^2]}$

11/10/2014

$$[\sigma_{allow}] = \frac{\sigma_y}{[n]}$$

מאמץ כניעה מותר
 σ_{allow} [MPa] מאמץ כניעה הכולל מקדם בטיחות
 σ_y [MPa] מאמץ כניעה
[n] (Factor Of Safety) מקדם בטיחות

$$\tau = \gamma \cdot G$$

מעוות בגזירה (Shear Strain)
 τ [MPa] מאמץ גזירה
 γ [rad] זווית סטיית האנך בעקבות הפעלת כח גזירה
 G [MPa] מודול גזירה

$$G = \frac{Fl}{A\Delta x}$$

מודול גזירה / מודול זיחה (Shear Modulus / Modulus of rigidity)

$$G_{steel} = 8 \cdot 10^4 \text{ [MPa]}$$

F [N] כח
 l [mm] אורך
 A [mm²] שטח חתך

$$\Delta l = L \cdot \alpha \cdot \Delta T$$

התפשטות תרמית
 Δl [mm] שינוי באורך החלק
 L [mm] אורך החלק
 α [$\frac{1}{^\circ\text{C}}$] מקדם התפשטות הקווית (נתון בטבלה עבור כל סוג חומר)
 ΔT [°C] שינוי בטמפרטורה

11/10/2014

$$\tau_{max} = \frac{M_T \cdot R}{I_p}$$

$$M_T = \frac{\tau_{max} \cdot I_p}{R}$$

$$\theta = \frac{M_T \cdot l}{G \cdot I_p}$$

$$Z_p = \frac{I_p}{R} = \frac{\pi d^4}{32} = \frac{\pi}{16} d^3$$

$$I_p = \frac{\pi}{32} D^4$$

$$I_p = \frac{\pi}{32} (D^4 - d^4)$$

$$\theta_{[deg]} = \theta_{[rad]} \cdot \frac{180}{\pi}$$

$$\theta_{[rad]} = \theta_{[deg]} \cdot \frac{\pi}{180}$$

$$d = 1.72 \sqrt[3]{\frac{M_T}{\tau_{max}}}$$

$$P = \frac{dW}{dt} = \frac{M_t \cdot n}{9550}$$

$$P_{shaft} = M \cdot \omega = M \cdot \frac{2\pi n}{60}$$

$$1[kW] = 1.341[HP]$$

מאמץ פיתול (Torsion Stress)
 מומנט פיתול M_t [N·mm]
 τ_{max} [MPa] מאמץ גזירה מקסימלי (המאמץ שמתפתח בהיקף המוט/צינור)
 R [mm] רדיוס החתך (עבור מאמץ מקסימלי נציב את הרדיוס החיצוני של המוט/צינור)
 (בגלל הנחת St Venant אנחנו מתעסקים רק בחתכים עגולים)
 I_p [mm⁴] מומנט אינרציה פולרי של החתך

מומנט פיתול (Torque)

זווית פיתול
 θ [rad] זווית פיתול
 M_t [N·mm] מומנט פיתול
 l [mm] אורך הגל/ציר
 G [MPa] מודול גזירה של החומר / מודול זיחה
 I_p [mm⁴] מומנט אינרציה פולרי של הפרופיל

התנגדות החתך לפיתול

מומנט אנרציה פולרי – מידת התנגדות הגוף לפיתול

מומנט אנרציה פולרי של פרופיל עגול (מלא)
 D [mm] קוטר חיצוני

מומנט אנרציה פולרי של צינור
 D [mm] קוטר חיצוני
 d [mm] קוטר פנימי

מעבר זווית מ-רדיאן למעלות

מעבר זווית מ-מעלות לרדיאן

קוטר גל נדרש להעברת הספק
 d [mm] קוטר הגל הדרוש בקטע שבו פועל המומנט
 M_T [N·mm] מומנט פיתול
 τ_{max} [MPa] מאמץ גזירה מקסימלי של הגל

הספק מנוע (Power) - עבודה ליחידת זמן
 P [Watt] הספק
 W [Joule] עבודה
 t [sec] זמן
 M_t [N·mm] מומנט פיתול
 n [RPM] מספר סיבובים לדקה / מהירות סיבוב

הספק של ציר מסתובב
 P [Watt] הספק
 M [N·m] מומנט
 ω [rad/sec] מהירות זוויתית
 n [RPM] מספר סיבובים לדקה

11/10/2014

$$\sigma = \frac{M \cdot y_{max}}{I_x}$$

$$M = \frac{\sigma \cdot I_x}{y_{max}}$$

$$M = \frac{\sigma \cdot I_y}{x_{max}}$$

$$\sigma = \frac{M_{max} \cdot y_{max}}{I_x} = \frac{M}{\frac{I_x}{y_{max}}} = \frac{M}{z}$$

$$\sigma = \frac{M_{max} \cdot x_{max}}{I_y} = \frac{M}{\frac{I_y}{x_{max}}} = \frac{M}{z}$$

$$\varepsilon = \frac{-y}{\rho}$$

$$\sigma = \varepsilon \cdot E$$

$$\sigma_{(x,y)} = \frac{M \cdot \cos\beta \cdot y}{I_x} + \frac{M \cdot \sin\beta \cdot x}{I_y}$$

$$tg(\alpha) = -\frac{I_x}{I_y} \cdot tg(\beta)$$

מאמץ כפיפה (Bending Stress) (מתיחה/לחיצה)

$\sigma_{[MPa]}$ מאמץ כפיפה במיקום y בקורה
 $M_{[N \cdot mm]}$ מומנט כפיפה
 $y_{max}[mm]$ מרחק בין נקודת מרכז הכובד לסיב הרחוק ביותר בקורה
 $I_x[mm^4]$ מומנט אנרציה של שטח הפרופיל כולו, סביב ציר x מרכז כובד

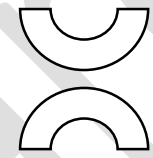
מומנט כפיפה מקסימלי

$M_{[N \cdot mm]}$ מומנט כפיפה
 $\sigma_{[MPa]}$ מאמץ מתיחה/לחיצה במיקום y בקורה
 $I_x[mm^4]$ מומנט אנרציה של שטח הפרופיל כולו סביב ציר x מרכז כובד
 $y_{max}[mm]$ מרחק בין נקודת מרכז הכובד לסיב הרחוק ביותר בקורה

מאמץ כפיפה מקסימלי סביב ציר x או y בחתך

$\sigma_{[MPa]}$ מאמץ כפיפה במיקום y בקורה
 $M_{[N \cdot mm]}$ מומנט כפיפה
 $y_{max}[mm]$ מרחק בין נקודת מרכז הכובד לסיב הרחוק ביותר בקורה
 $I_x[mm^4]$ מומנט אנרציה של שטח הפרופיל כולו, סביב ציר מרכז כובד
 $Z[mm^3]$ מודול החתך / התנגדות לכפיפה

כאשר מחשבים מהלך כוחות כפיפה חשוב לזכור שסימן המומנטים נקבע ע"פ הכללים:

מומנט כפיפה חיובי
 סיב עליון נלחץ, סיב תחתון נמתח

מומנט כפיפה שלילי
 סיב עליון נמתח, סיב תחתון נלחץ

עיבור
 $\varepsilon_{[mm]}$ עיבור
 $y_{max}[mm]$ מרחק בין ציר מרכז הכובד של הקורה לסיב
 $\rho_{[mm]}$ רדיוס עקמוניות

חוק הוק
 $\sigma_{[MPa]}$ מאמץ
 $\varepsilon_{[mm]}$ עיבור
 $E_{[MPa]}$ מודול יאנג

כפיפה משופעת / כפיפה דו-צירית / כפיפה לא סימטרית בחתך סימטרי

מאמץ מתיחה/לחיצה בקוארדינטה (x, y) בחתך

$\sigma_{[MPa]}$ מאמץ מתיחה/לחיצה (עבור מאמץ לחיצה הסימן שלילי)
 $M_{[N \cdot mm]}$ מומנט כפיפה
 $\beta_{[deg]}$ זווית פעולת הכח ביחס למערכת צירים העוברת בנקודת מרכז הכובד של החתך
 $y_{[mm]}$ מרחק בציר y מהנקודה שדוגמים בה את המאמץ לבין נקודת מרכז שטח של הפרופיל
 $x_{[mm]}$ מרחק בציר x מהנקודה שדוגמים בה את המאמץ לבין נקודת מרכז שטח של הפרופיל
 $I_x[mm^4]$ מומנט אנרציה של שטח, סביב ציר x מרכז כובד
 $I_y[mm^4]$ מומנט אנרציה של שטח, סביב ציר y מרכז כובד

זווית הישר שעובר בנקודות שבהם המאמץ הכפיפה הוא אפס

$\alpha_{[deg]}$ הזווית בין הישר שעובר דרך מרכז שטח של הפרופיל ובכל הנקודות שבהם מאמץ הכפיפה הוא אפס, לבין ציר x של החתך
 $\beta_{[deg]}$ זווית פעולת הכח ביחס למערכת צירים העוברת בנקודת מרכז הכובד של החתך
 $I_x[mm^4]$ מומנט אנרציה של שטח של הפרופיל, סביב ציר x
 $I_y[mm^4]$ מומנט אנרציה של שטח של הפרופיל, סביב ציר y

טבלאות

מודול אלסטיות

מודול אלסטיות E		חומר
[GPa]	[MPa]	
200	$2.0 \cdot 10^5$	פלדה כללי
207	$2.07 \cdot 10^5$	פלדה פחמנית A36
193	$1.93 \cdot 10^5$	פלב"מ 316
204	$2.04 \cdot 10^5$	פלב"מ 17-7PH
120	$1.2 \cdot 10^5$	יציקת ברזל
100	$1.0 \cdot 10^5$	נחושת וסגסוגת נחושת
103	$1.03 \cdot 10^5$	טיטניום
70	$0.7 \cdot 10^5$	אלומיניום (חמרן) ודוראלומיניום
98	$0.98 \cdot 10^5$	עץ אורן במקביל לסיבים
96	$0.96 \cdot 10^5$	בטון

מודול גזירה / מודול זיחה

מודול גזירה G		חומר
$\left[\frac{kg \cdot f}{mm^2}\right]$	[MPa]	
$8.1 \cdot 10^3$	$8.0 \cdot 10^4$	פלדה דלת פחמן
$8.5 \cdot 10^3$	$8.3 \cdot 10^4$	פלדה בעלת אחוז פחמן גבוהה
$4.5 \cdot 10^3$	$4.4 \cdot 10^4$	יציקת ברזל
$4.1 \cdot 10^3$	$4.0 \cdot 10^4$	נחושת
$3.6 \cdot 10^3$	$3.5 \cdot 10^4$	פליז
$1.6 \cdot 10^3$	$1.6 \cdot 10^4$	נתכי מגנזיום
$7.5 \cdot 10^3$	$7.4 \cdot 10^4$	ניקל
$3.2 \cdot 10^3$	$3.1 \cdot 10^4$	אבץ
$0.7 \cdot 10^3$	$0.7 \cdot 10^4$	עופרת
55	$5.4 \cdot 10^4$	עץ במקביל לסיבים

מקדם התפשטות הקווית (תרמית)

מקדם התפשטות הקווית $\alpha \left[\frac{1}{^{\circ}C}\right]$	חומר
$12.5 \cdot 10^{-6}$	פלדה כללי
$11.7 \cdot 10^{-6}$	פלדה A36
$12.3 \cdot 10^{-6}$	פלדה 4340
$16.0 \cdot 10^{-6}$	פלב"מ 316
$17.2 \cdot 10^{-6}$	פלב"מ 304
$10.8 \cdot 10^{-6}$	פלב"מ 405
$11.4 \cdot 10^{-6}$	יציקת ברזל
$23.4 \cdot 10^{-6}$	אלומיניום 7075
$23.6 \cdot 10^{-6}$	אלומיניום 6061
$16.5 \cdot 10^{-6}$	נחושת
$8.6 \cdot 10^{-6}$	טיטניום
$24.0 \cdot 10^{-6}$	בדיל-עופרת (60Sn – 40Pb)
$13.0 \cdot 10^{-6}$	ניקל

צפיפויות

צפיפות $\rho \left[\frac{kg}{m^3} \right]$	חומר
7850	פלדה
8000	פלב"מ 316
7650	פלב"מ 17-7PH
7300	יציקת ברזל
2800	אלומיניום 7075
2700	אלומיניום 6061
2770	אלומיניום 2024
8500	נחושת
1810	נתך מגנזיום AZ91D
4510	טיטניום

Guyaros

טבלת חוזק עבור פלדות נפוצות

חוזק למתיחה Tensile Strength $\sigma_{UTS}[MPa]$	חוזק לכניעה Yield Strength $\sigma_y[MPa]$	מצב	תקן	סוג פלדה
340-470	235	מעורגל בחום Hot Rolled	DIN 17100 St37	פלדות דלות פחמן Low Carbon Steel
400-500	220-250	מעורגל בחום Hot Rolled	ASTM A36	
380	210	מעורגל בחום Hot Rolled	1020	
420	350	משוך בקור Cold drawn		
395	295	ריפוי מלא Annealed @870		
440	345	Normalized @925		
565	310	מעורגל בחום Hot Rolled	AISI1045	פלדות Medium Carbon Steel
703	385	מעורגל בחום Hot Rolled	AISI1070	
520	355	ריפוי מלא Annealed @785	4140	פלדות שמן
1020	655	Normalized @900		
1720	1570	Oil-quenched and tempered @315		
745	472	ריפוי מלא Annealed @810	4340	
1280	862	Normalized @810		
1760	1620	Oil-quenched and tempered @315		
515	205	Hot finished and annealed	304	פלב"מ Stainless Steel
860	515	Cold Worked $\frac{1}{4}$ hard		
515	205	Hot finished and annealed	316	
620	310	משוך בקור+ריפוי מלא Cold drawn and annealed		
415	170	Annealed	405	

המרת יחידות

Type	סוג	המרה
Length	אורך	$x_{[m]} = x \cdot 10^2_{[cm]} = x \cdot 10^3_{[mm]}$ $x_{[cm]} = x \cdot 10_{[mm]}$ <u>English system</u> $x_{[in]}$ מסמנים את המידה עם גרשיים למעלה $1_{[ft]} = 0.3048_{[m]}$ מסמנים את המידה עם גרש אחד למעלה
Area	שטח	$x_{[m^2]} = x \cdot 10^3_{[cm^2]} = x \cdot 10^6_{[mm^2]}$ $x_{[cm^2]} = x \cdot 10^2_{[mm^2]}$
Volume	נפח	$x_{[m^3]}$ $x_{[mm^3]} = x \cdot 10^{-3}_{[cm^3]} = x \cdot 10^{-9}_{[m^3]}$ $x_{[Litre]} = x \cdot 10^{-3}_{[m^3]}$ $x_{[cc]} = x_{[cm^3]} = x \cdot 10^{-6}_{[m^3]}$
Moment of inertia	מומנט אנרציה	$x_{[m^4]} = x \cdot 10^{12}_{[mm^4]}$ $x_{[mm^4]} = x \cdot 10^{-12}_{[m^4]}$
Force	כח	$x_{[N]}$ <u>English system</u> $x_{[lbf]}$ $x_{[kip]} = x \cdot 10^3_{[lbf]}$
Distributed Force	כח מפולג	$x_{\left[\frac{N}{mm}\right]} = x_{\left[\frac{kN}{m}\right]}$
Pressure/Stress	לחץ/מאמץ	$x_{[Pa]} = x_{\left[\frac{N}{m^2}\right]} = x \cdot 10^{-3}_{[kPa]} = x \cdot 10^{-6}_{[MPa]}$ $x_{[kPa]} = x_{\left[\frac{kN}{m^2}\right]} = x \cdot 10^3_{[Pa]}$ $x_{[MPa]} = x_{\left[\frac{N}{mm^2}\right]} = x \cdot 10^6_{[Pa]}$ $x_{[GPa]} = x_{\left[\frac{kN}{mm^2}\right]} = x \cdot 10^9_{[Pa]}$ $x_{[bar]} = x \cdot 10^5_{[Pa]} = x \cdot 0.987_{[Atm]} = x \cdot 14.5_{[psi]}$ $x_{[Atm]} = x \cdot 10^5_{[Pa]}$ <u>English system</u> $x_{[psi]} = x_{\left[\frac{lbf}{in^2}\right]}$ $x_{[ksi]} = x \cdot 10^3_{[psi]}$
Torque / Moment	מומנט	$x_{[N \cdot m]} = x \cdot 10^3_{[N \cdot mm]}$ $x_{[N \cdot mm]} = x \cdot 10^{-3}_{[N \cdot m]}$ $x_{[kN \cdot m]} = x \cdot 10^3_{[N \cdot m]}$ $x_{[N \cdot m]} = x \cdot 9.80665_{[kg \cdot m]}$ <u>English system</u> $x_{[lb \cdot ft]}$ $x_{[lb \cdot in]} = x_{[lb \cdot ft]} \cdot 12$
Work	עבודה	$x_{[J]} = x_{\left[\frac{kg \cdot m^2}{s^2}\right]} = x_{[N \cdot m]}$
Power	הספק	$1_{[kW]} = 1.341_{[HP]}$ $1_{[HP]} = 0.745699872_{[kW]}$
Angle	זווית	$\theta_{[deg]} = \theta_{[rad]} \cdot \frac{180}{\pi}$ $\theta_{[rad]} = \theta_{[deg]} \cdot \frac{\pi}{180}$